

Kemianteollisuuden toimialakatsaus

joulukuu 2022

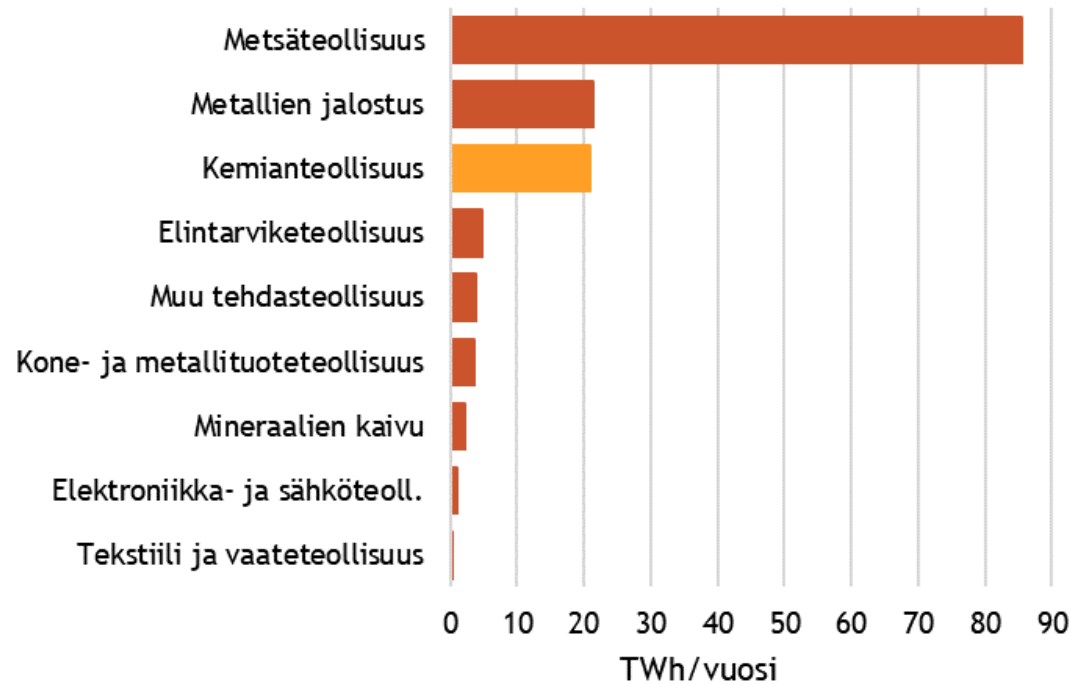
Toimialakatsauksen sisältö

- Kemianteollisuuden energiankäyttö
- Jäsenpulssin tulokset
 - Sähkösäästö
 - Työllisyysnäkömät
- Suhdannetilanne
- TES-neuvotteluiden kuulumiset

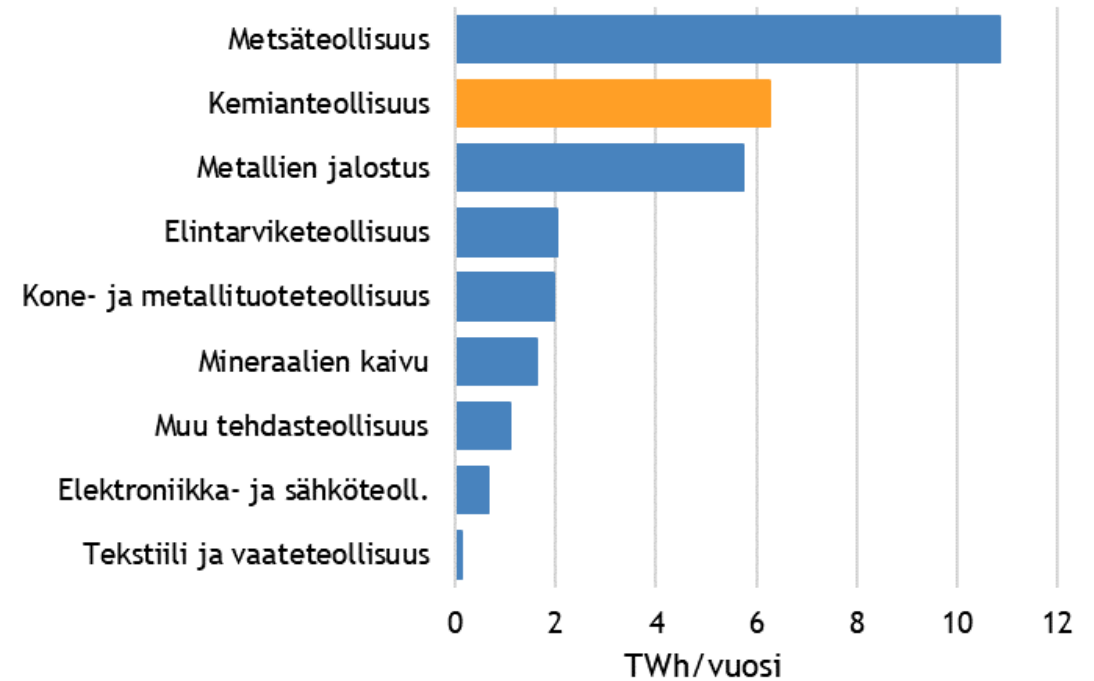

Kemianteollisuus tarvitsee paljon energiaa tuotantonsa

Teollisuuden energiankäyttö toimialoittain 2021

Sähkön kokonaiskäyttö teollisuudessa 2021

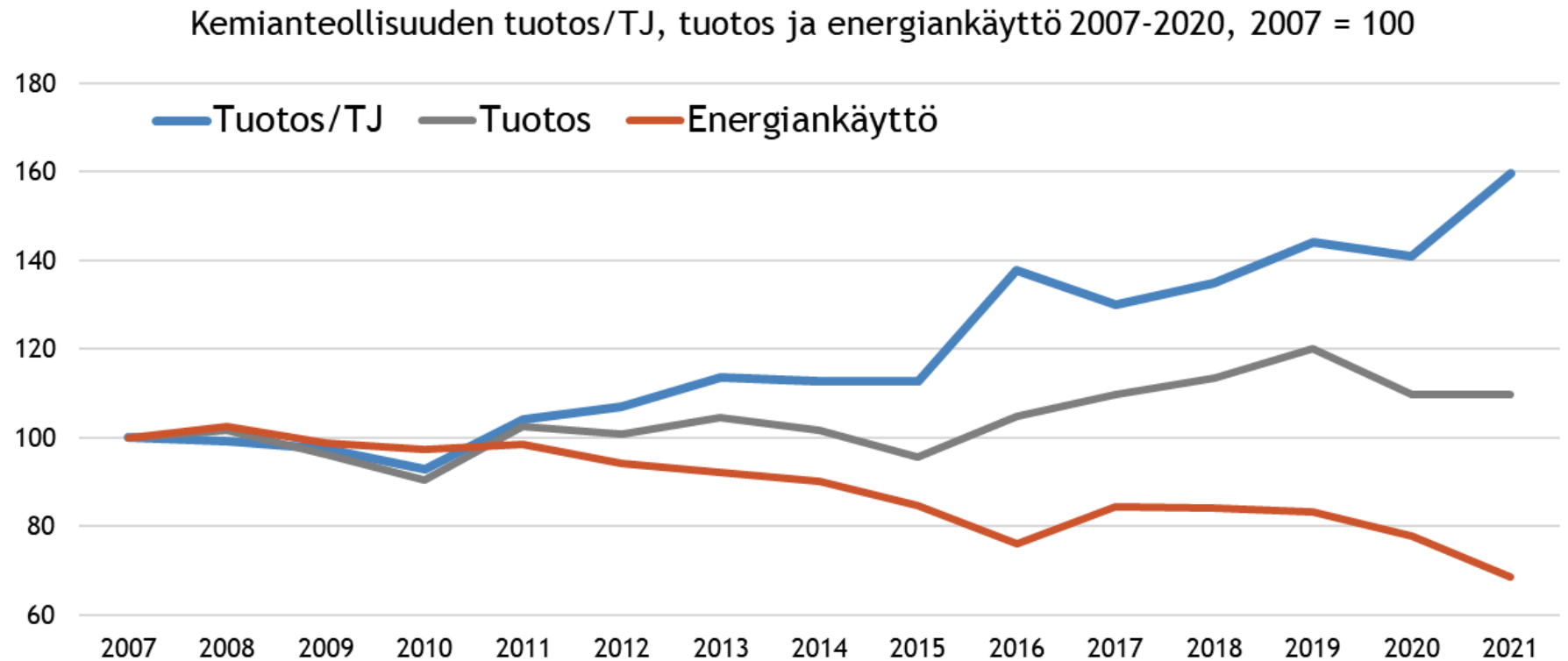

Kemianteollisuuden osuus teollisuuden energiankäytöstä 15 %.

Kemianteollisuuden osuus teollisuuden sähkönkäytöstä 21 %. Teollisuuden osuus koko Suomen sähkönkäytöstä 44 %.

Kemianteollisuuden energiankäyttö on tehostunut huomattavasti 2000-luvulla

Vuonna 2021
60 % enemmän
tuotosta samalla
energiamäärällä
kuin vuonna
2007

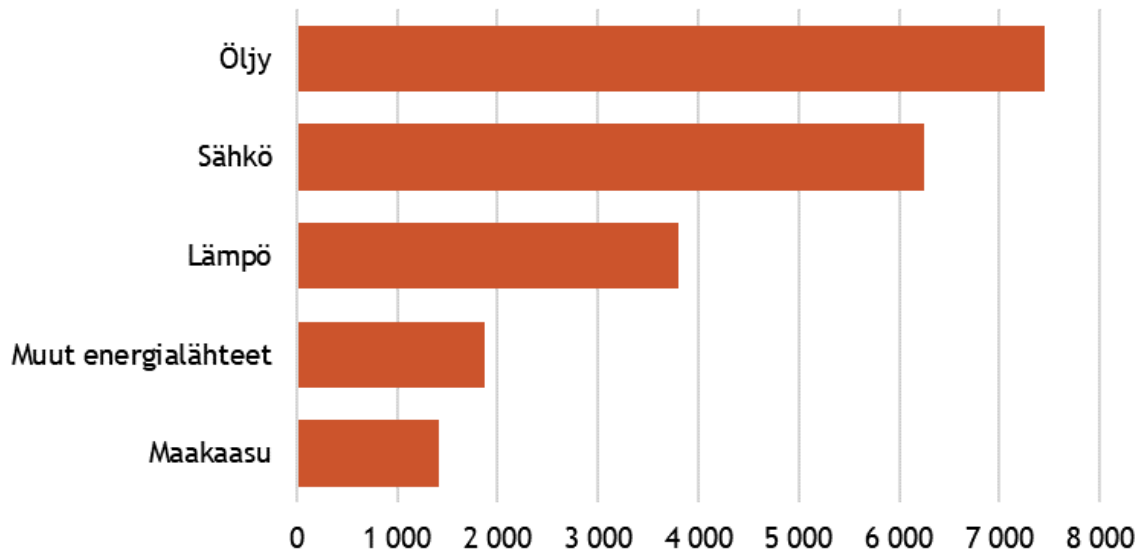

Lähde: Tilastokeskus, teollisuuden energiankäyttö, kansantalouden tilinpito

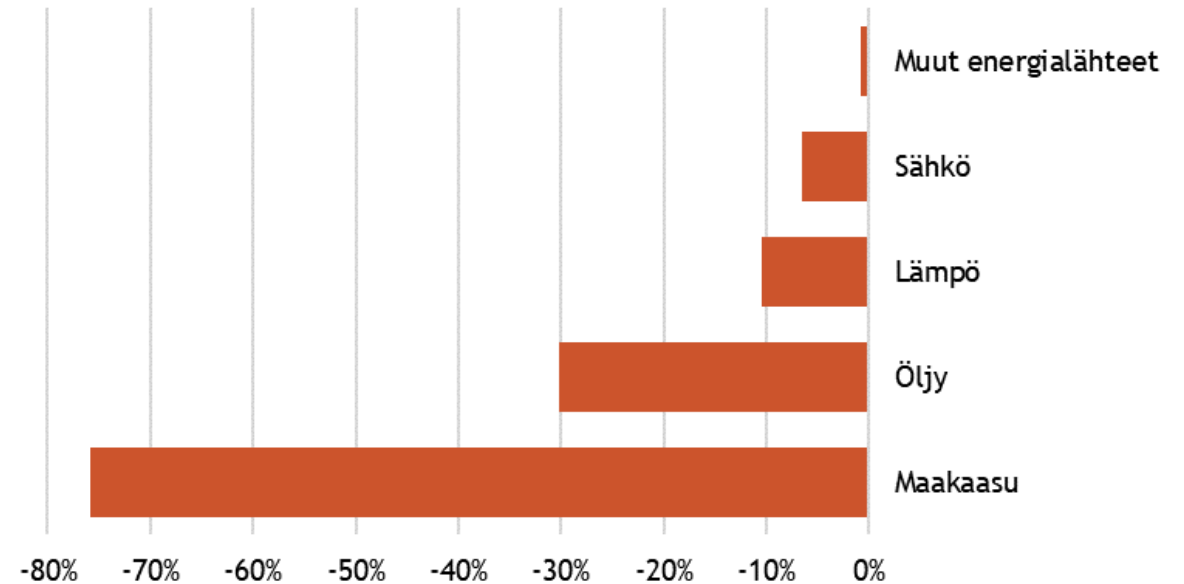
Kemianteollisuuden prosessit pyörivät etenkin öljytuotteilla ja sähköllä

Maakaasun energiakäyttö on supistunut eniten 2007-2021

Kemianteollisuuden energianlähteet vuonna 2021, GWh

Kemianteollisuuden energianlähteet, muutos %, 2007-2021

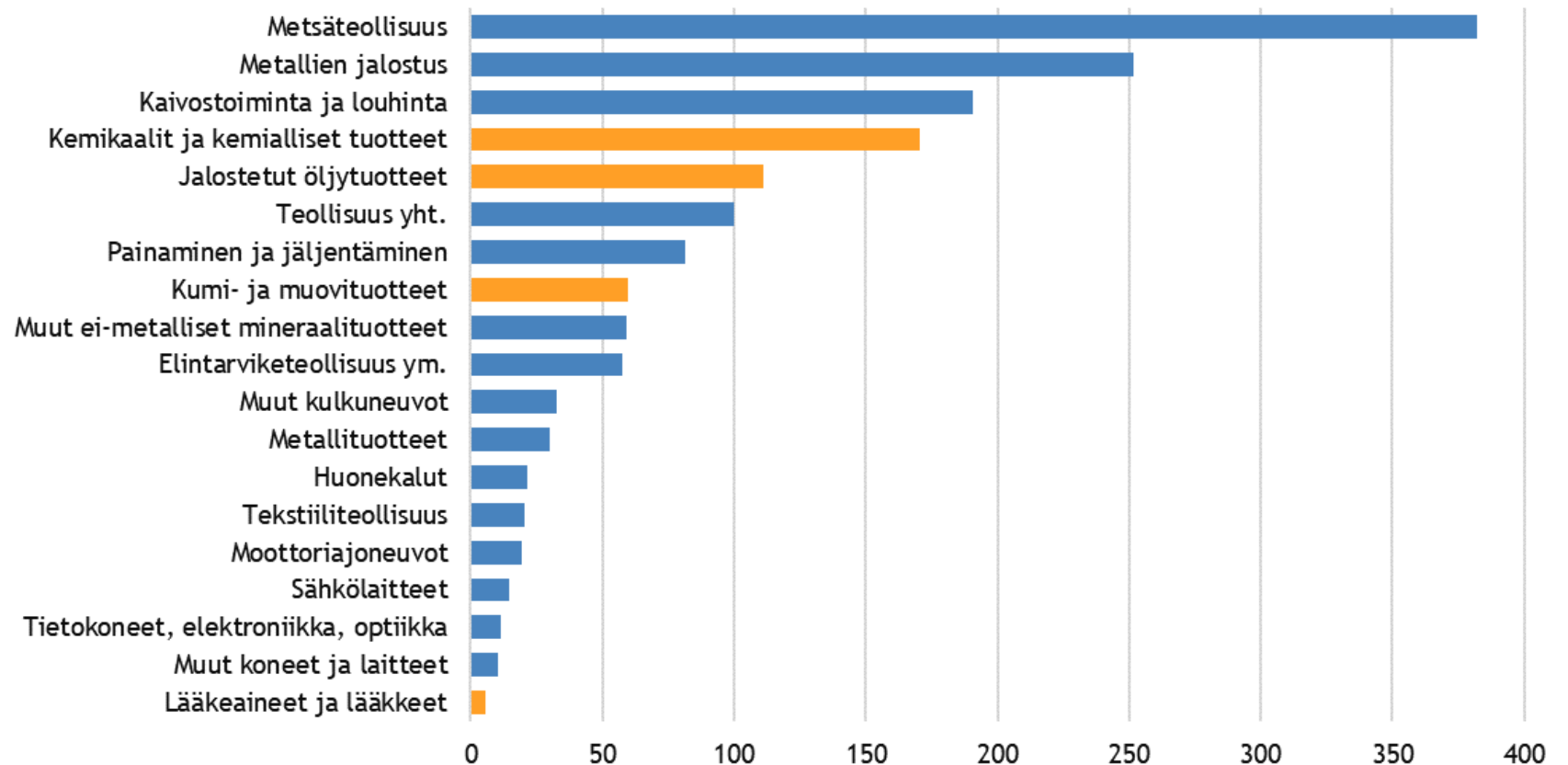
Huom: Kuviot eivät sisällä raaka-ainekäyttöä esim. öljyn tai maakaasun osalta.

Lähde: Tilastokeskus

Sähköintensiteetti on korkea kemianteollisuuden aloilla

- Sähkön korkea hinta vaikuttaa alan yrityksiin keskimääräistä enemmän
- Kemianteollisuus ry:n syyskuun jäsenkyselyn mukaan 50 %:lla yrityksistä on suojauksia sähkön hinnalle

Teollisuuden sähköintensiteetti (sähkönkäyttö/arvonlisäys), vuosien 2015-2020 keskiarvo, teollisuus yht. = 100

Sähkö on ollut joulukuussa ennätysellisen kallista

Futuurit ennakoivat vuoden 2023 hintojen olevan noin kolminkertaiset energiakriisiä edeltävään aikaan verrattuna

Lähde: Nordpool.

Huom: Viimeisin joulukuun 2022 osalta keskihinta 11.12. mennessä.

Kemianteollisuuden jäsenpulssi, joulukuu 2022

Mika Aalto,
Toimitusjohtaja
Kemianteollisuus ry

Jäsenpulssi: kysely toimitusjohtajille
8.-9.12.2022
Vastausmäärä 51 kpl

Jäsenistä **62 % vähentänyt sähkönkäyttöä energiakriisin vuoksi**

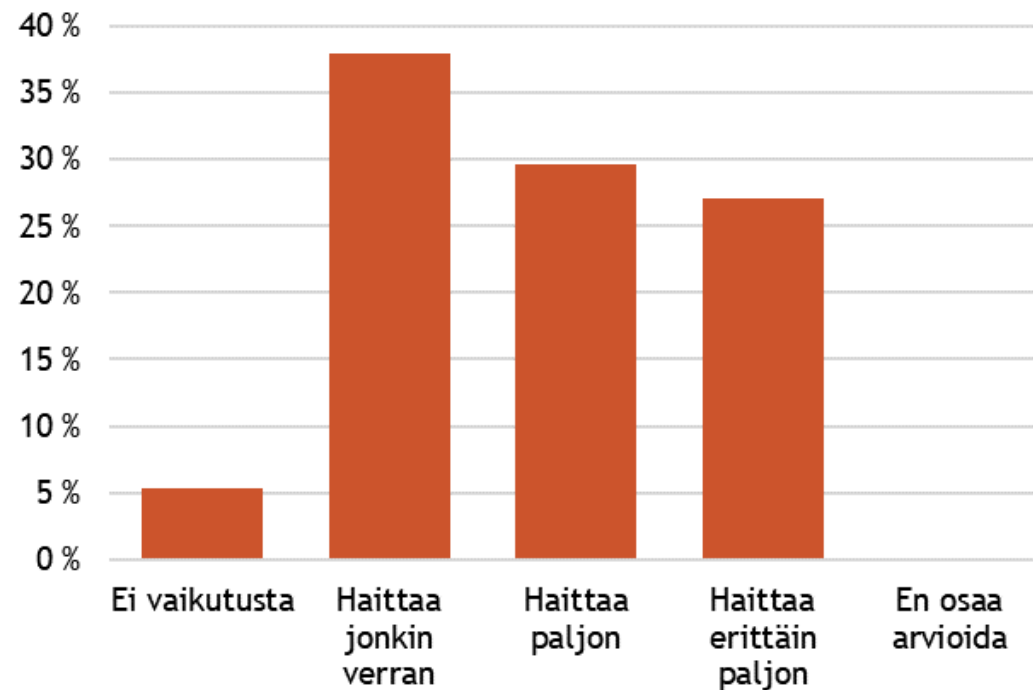
- 30 % tehostanut toimintaa
- 22 % vähentänyt tuotantoa väliaikaisesti
- 18 % ajoittanut tuotantoa hintahuippujen ulkopuolelle
- 47 % aikoo vähentää sähkönkäyttöä vuonna 2023

- Säästö ~ 170 GWh vuodessa
- Vastaa keskisuuren kaupungin asukkaiden vuotuista sähkönkulutusta (esim. Nurmijärvi, 44 000 asukasta)
- Sähkön säästö ~ 3 % suhteessa energiakriisiä edeltävään kulutukseen
- Vuosina 2007-2021 sähkön käyttö on pudonnut keskimäärin 0,4 % vuodessa
- Vihreä siirtymä pikemminkin kasvattaa kuin laskee sähkön käyttöä siirryttäessä pois fossiilisten polttoaineiden käytöstä

Tiedot arvioitu jäsenpulssin tietojen perusteella.

Raaka-aineiden ja tarvikkeiden hinnannousu tuntuu käytännössä kaikissa yrityksissä

Kuinka merkittävästi raaka-aineiden, komponenttien ja muiden tarvikkeiden saatavuus ja hinnannousu haittaa liiketoimintaanne?

Lähde: Jäsenpulssi. Vastausaika 8.12-9.12.2022. Vastauksia yhteensä 51 kappaletta. Vastaukset katokorjattu.

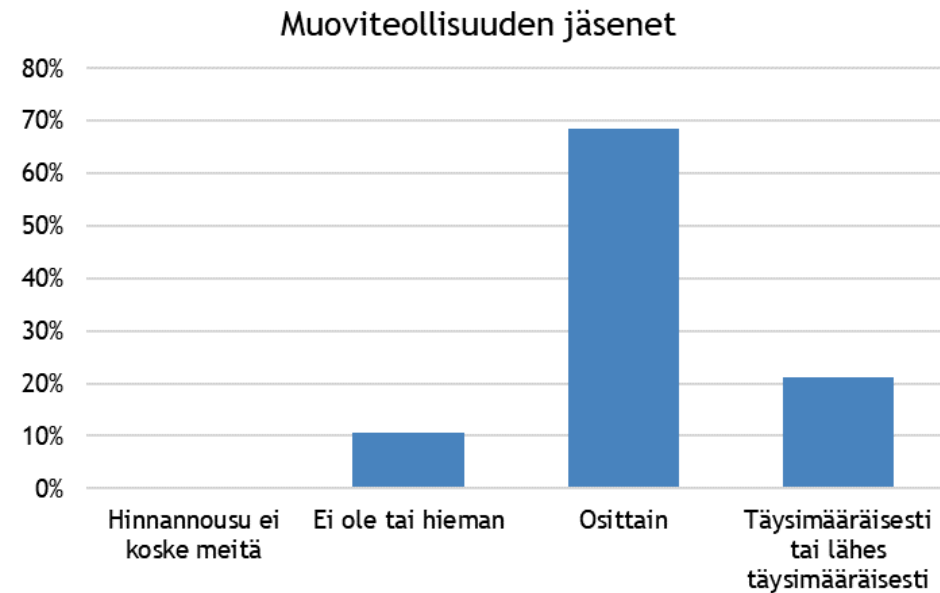
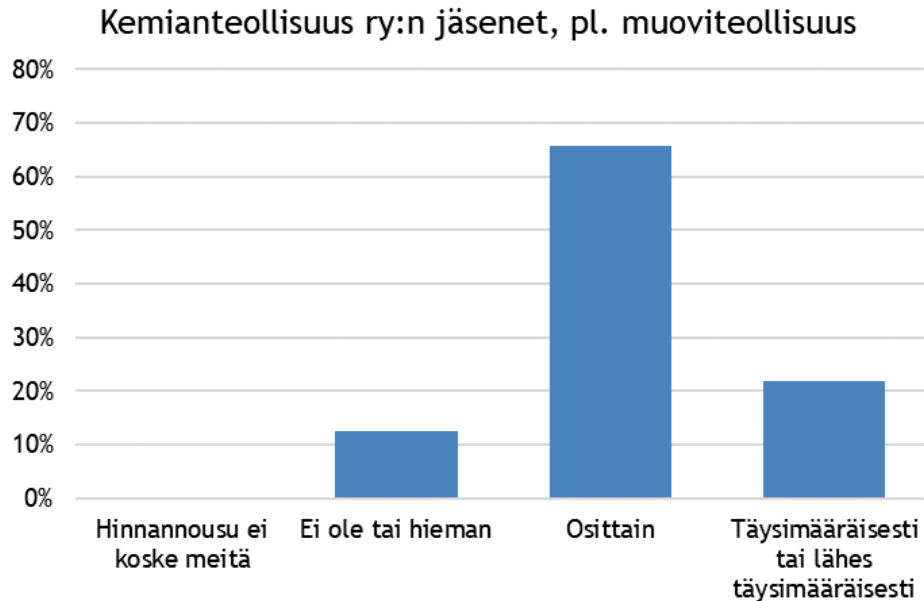
Jäsenyritykset raportoivat tilanteesta:

”Raaka-aineiden ja energian hintojen nousu ovat suurimpia haasteita tällä hetkellä. Samoin saatavuusongelmat elektroniikkakomponenteissa.”

”Sähkön ja raaka-aineiden hinnat ja saatavuus. Investointien kokonaiskustannukset. Globaali kysynnän hiipuminen.”

Hinnoitteluvaikeudet eivät rajaudu vain yhdelle alalle – niitä on sekä peruskemiassa että muoviteollisuudessa

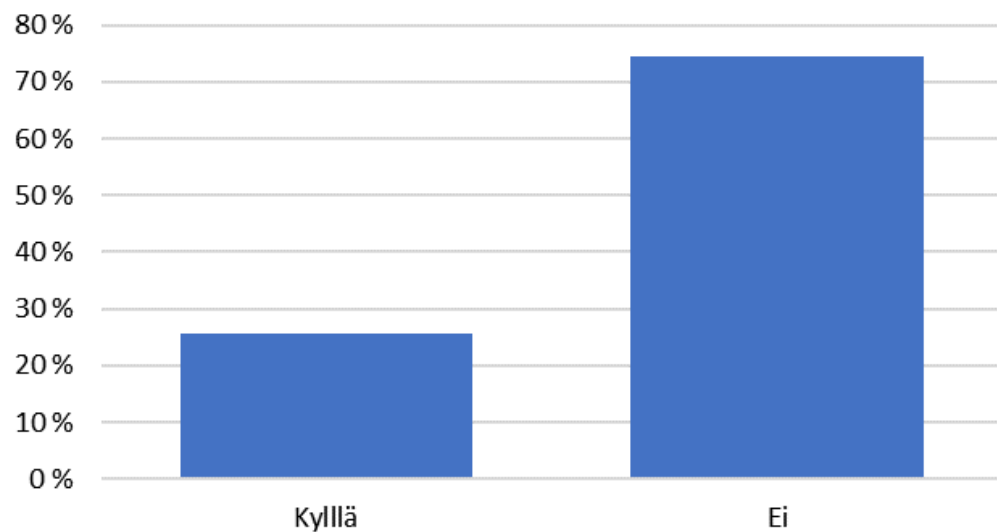
Onko yrityksellenne ollut mahdollisuutta siirtää kohonneita hintoja omiin tuotteisiinne?

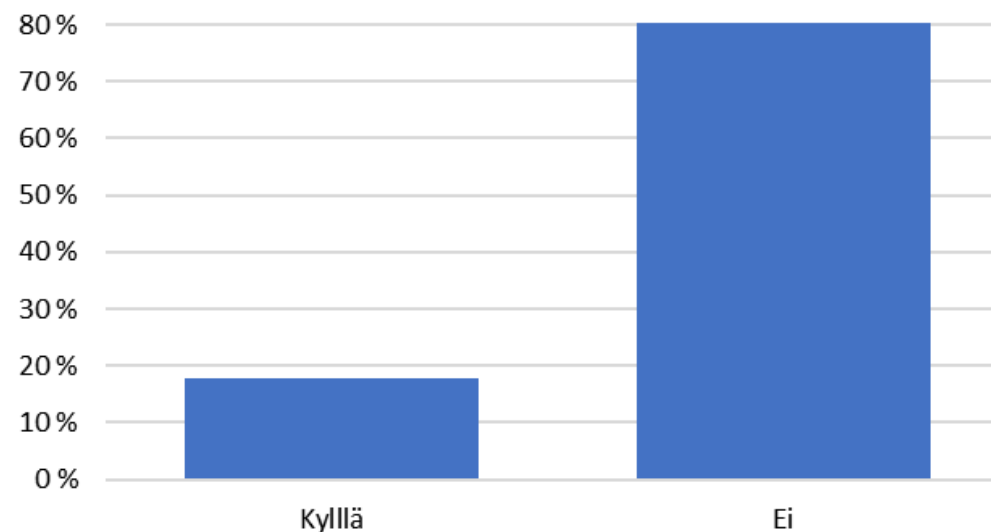
Lähde: Jäsenpulssi. Vastausaika 8.12-9.12.2022. Vastauksia yhteensä 51 kappaletta. Vastaukset katokorjattu.

Lomautuksia odotettavissa aiempaa enemmän, lisäksi melkein joka viides yritys joutuu käynnistämään muutosneuvottelut

Onko yrityksessänne käynnissä tai odotettavissa lomautuksia?

Onko yrityksessänne käynnissä tai odotettavissa irtisanomisia?

Lähde: Jäsenpulssi. Vastausaika 8.12-9.12.2022. Vastauksia yhteensä 51 kappaletta. Vastaukset katokorjattu.

Toimitusjohtajat kertovat yritystoiminnan tämän hetken suurimmista haasteista

- "Korkea kustannustaso (kemikaalit, sähkö, nesteytetty maakaasu, lämpöenergia) ja hyödykkeiden saatavuus (esim. ammoniakki)."
- "Voimakkaasti laskenut kysyntä, kohonneet kustannukset. Epätietoisuus tulevista kustannuksista."
- "Kysynnän vaihtelu hyvin nopeastikin, kustannusten nousu lähes kaikkien erien osalta (raaka-aineet, energia, työvoima)."
- "Korkeat kustannukset ja uusien tilausten tulon hidastuminen."
- "Raaka-aineiden hinnat. Kallis toimintaympäristö. Verotus Suomessa ei houkuttele osajia ulkomailta."
- "Ympäristöluvitukseen liittyvä epävarmuus ja epäjohdonmukaisuus."

Kemianteollisuuden suhdannetilanne

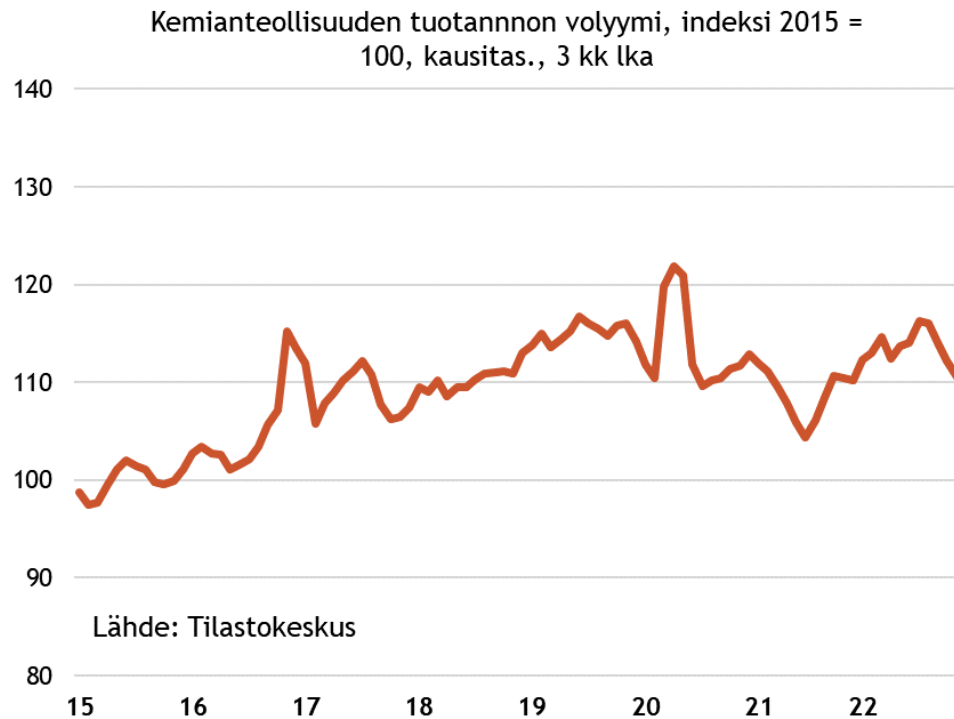
Kemianteollisuuden suhdannetilanne on kääntynyt laaja- alaisesti miinukselle

Kemianteollisuuden luottamusindikaattorit, marraskuu 2022

Indikaattori	1/2022	2/2022	3/2022	4/2022	5/2022	6/2022	7/2022	8/2022	9/2022	10/2022	11/2022
Tuotannon määrä viime kk verrattuna	0	3	-3	4	10	19	-1	-12	-21	-8	-30
Tuotanto-odotus seuraavina kk	9	27	-1	-1	10	3	0	-4	-4	-7	-8
Tilaukanta normaaliin verrattuna	11	19	10	15	9	5	3	-14	-21	-19	-31
Valmistuotevarastot	-10	-10	-3	1	5	16	3	1	8	17	23
Henkilökuntaodotus	19	21	15	17	18	20	-1	-6	-5	-2	-3
Myyntihintaodotus	32	35	62	47	39	44	40	15	13	29	11
Suhdannetilanne	24	33	23	14	31	30	26	19	8	3	-9
Suhdannenäkymät	2	2	-32	-8	-18	-11	-29	-25	-33	-22	-36

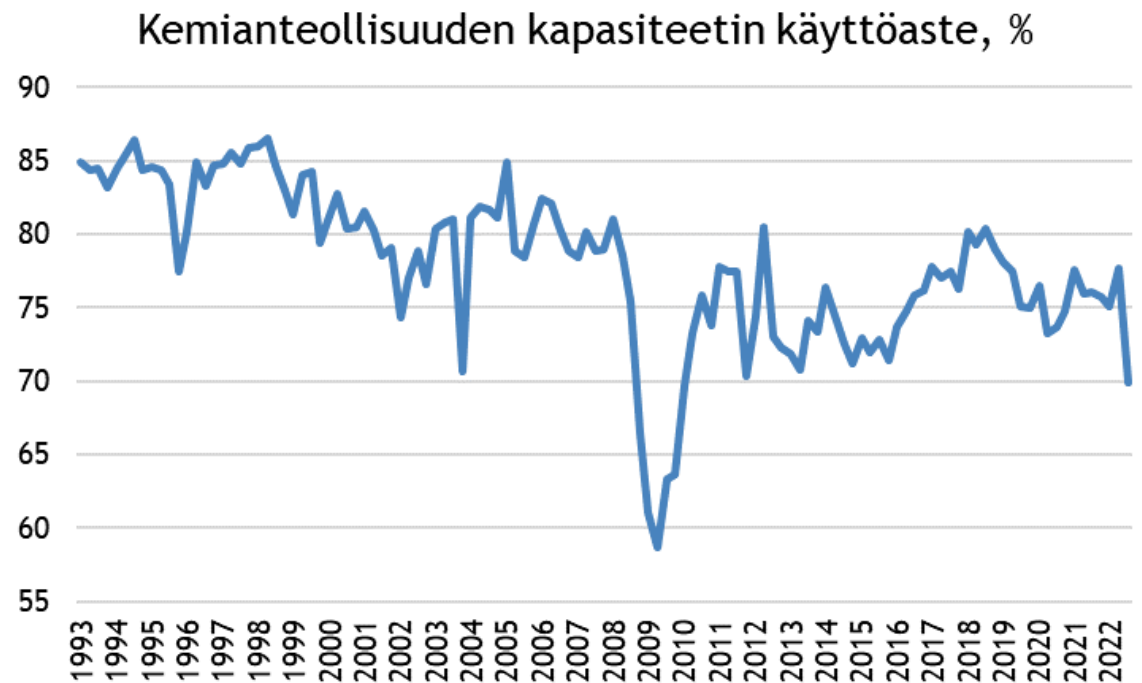
Huom: Indikaattorisarjat värikoodattu oman variaationsa pohjalta; väri-intensiteetti on sarjakohtaista. Luvut ovat saldolukuja. Lähde: EK

Kemianteollisuuden tuotantomäärät viime kuukausina laskusuunnassa

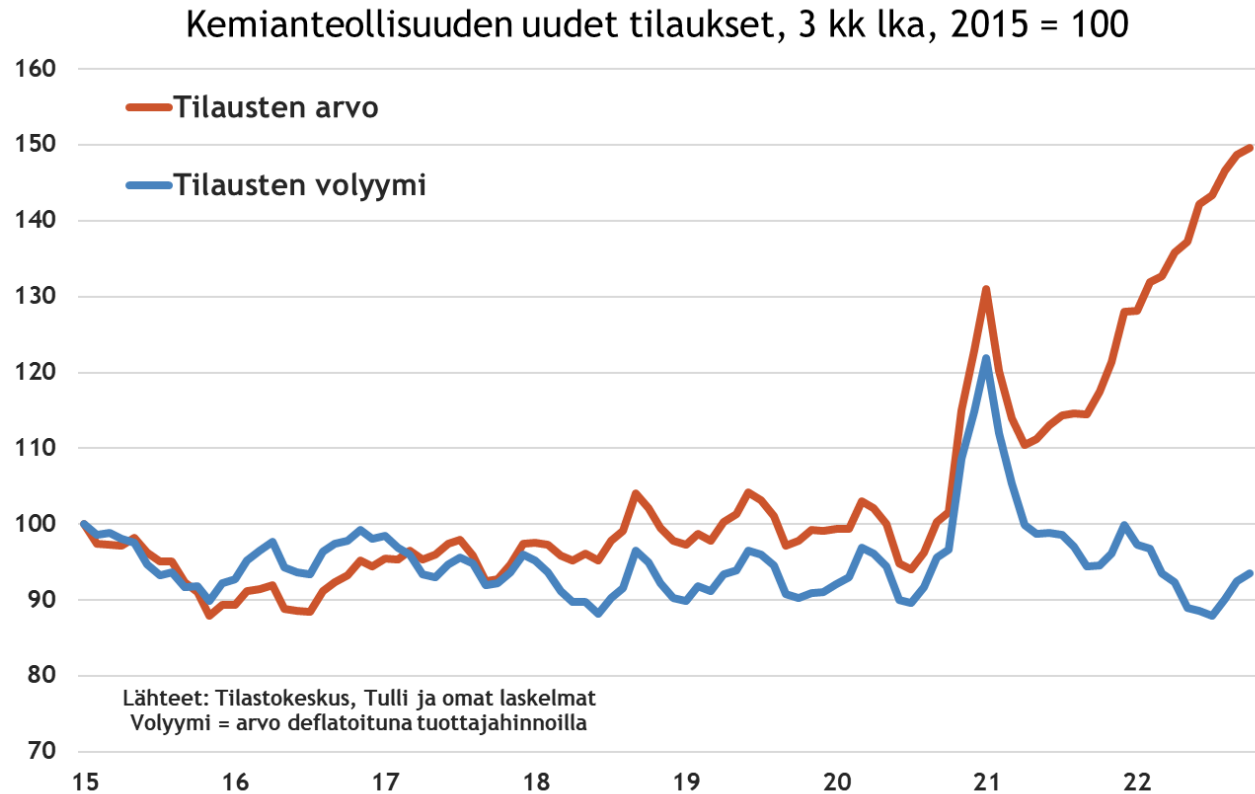
Viimeisin tieto lokakuu 2022.

Kapasiteetin käyttöaste on alimmillaan sitten finanssikriisin

Lähde: EK:n suhdannebarometri. Viimeisin tieto lokakuu 2022.

Uusien tilausten arvo pompannut kohonneiden hintojen johdosta, mutta tilausmäärät tavanomaista matalammalla tasolla

Uusien tilausten määrän vaisu kehitys heijastuu tilauskantaan.

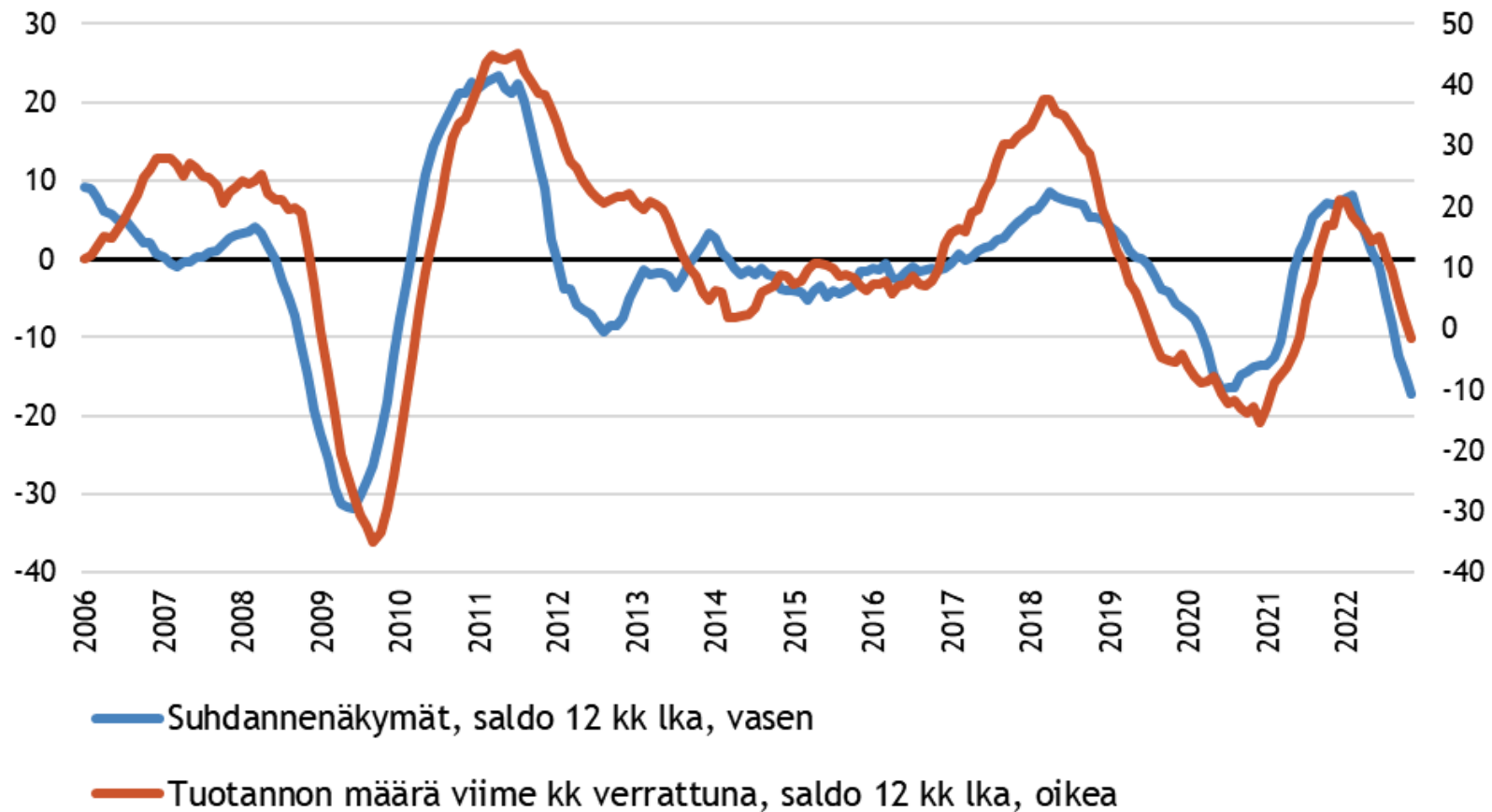
EK:n lokakuun suhdannebarometrin mukaan kemian tilauskanta 2,3 kk.

Tämä on matalin lukema sitten vuoden 2015. Vielä heinäkuussa 2022 tilauskanta oli 3,4 kk.

Viimeisin tieto: Lokakuu 2022

Kemianteollisuuden suhdanneodotukset ennakoivat tuotantomäärien supistuvan tulevina kuukausina

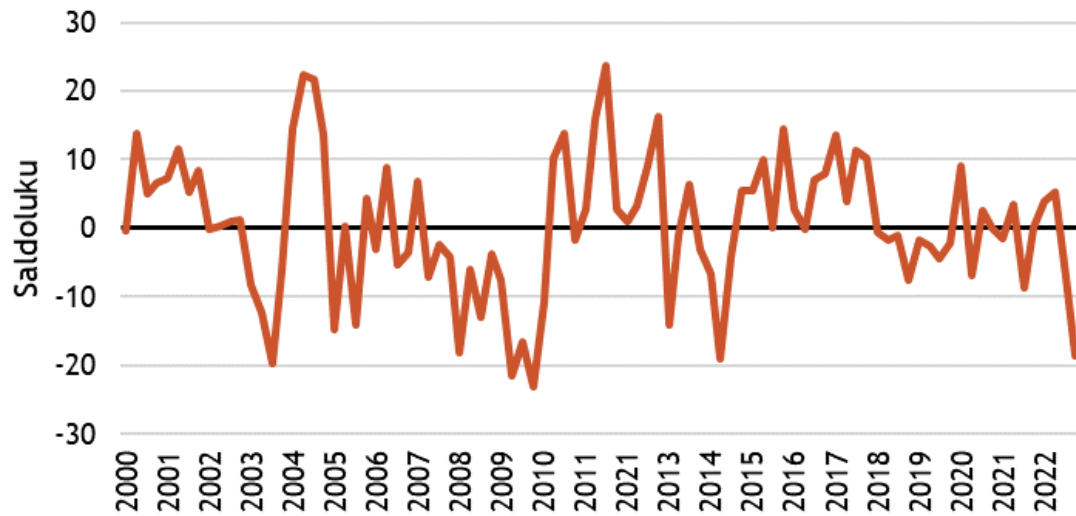
Kemianteollisuuden suhdannenäkymät ja tuotanto

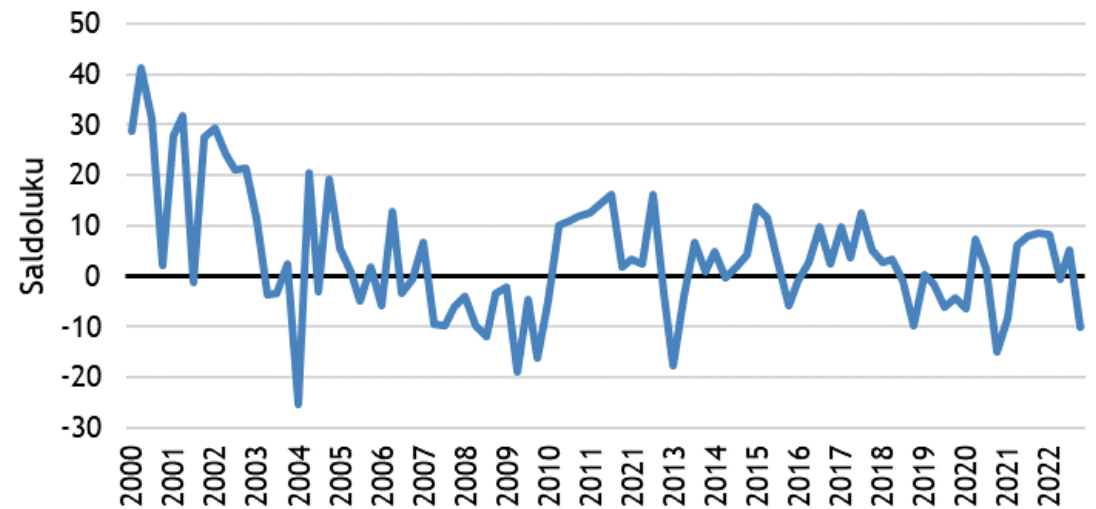
Kemianteollisuuden suhdanneodotukset ennakoivat tuotannon tulevien 10-12 kuukauden osalta, voimakkainta ennustevoima on 3 kuukauden päähän

Kemianteollisuuden kilpailuasema heikentynyt EU:n ulkopuolella sekä sisällä

Kilpailuasema EU:n ulkopuolella viimeisen 3 kk aikana

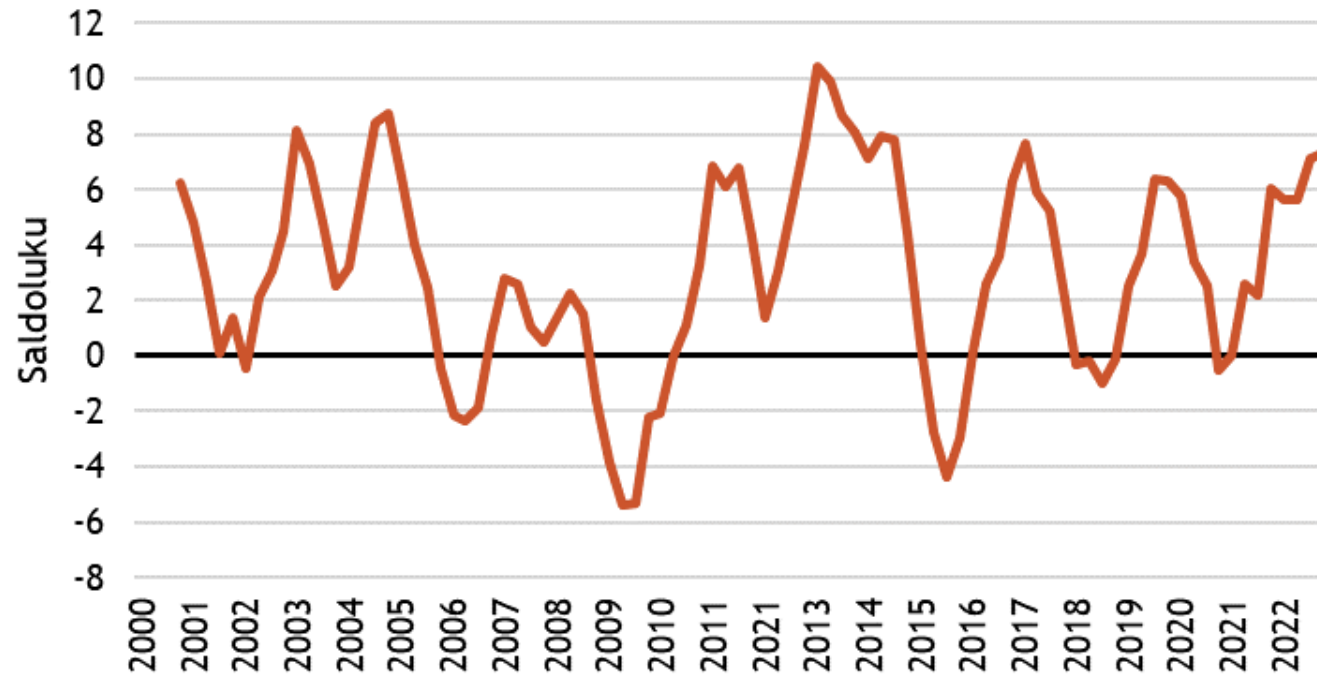
Kilpailuasema EU:n sisällä viimeisen 3 kk aikana

Lähde: EK:n suhdannebarometri

Positiivistakin: Kemianteollisuuden yritykset arvioivat investointien kasvavan vuonna 2023

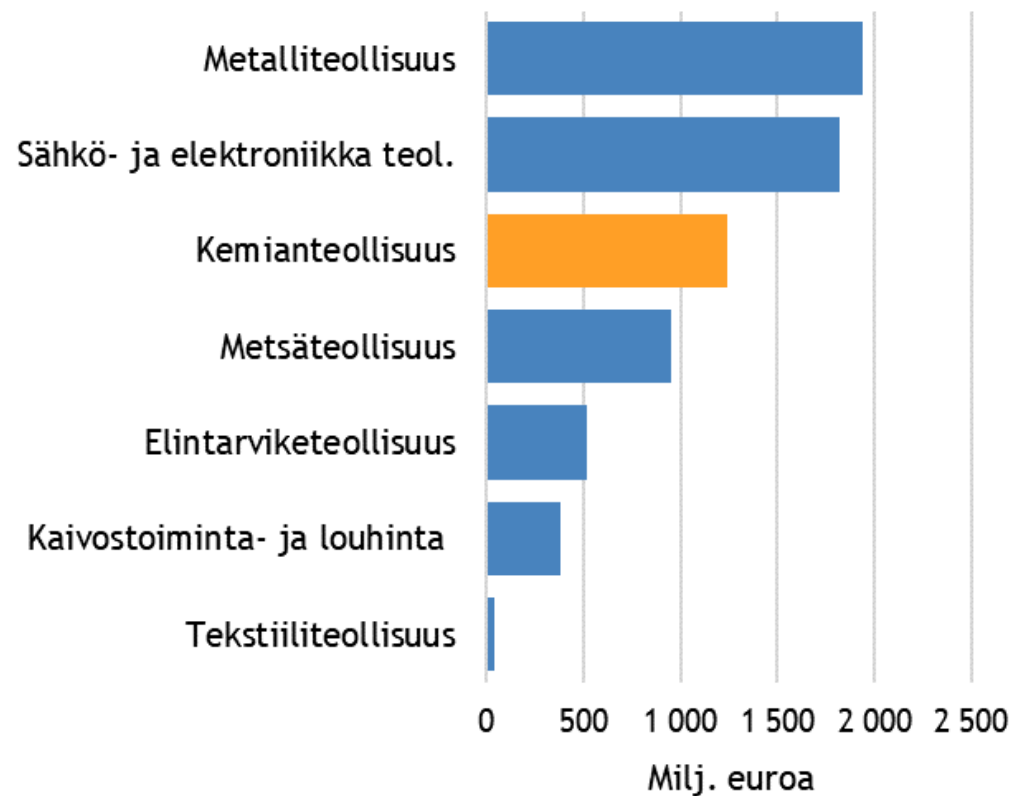
Kiinteät investoinnit vuoden kuluttua

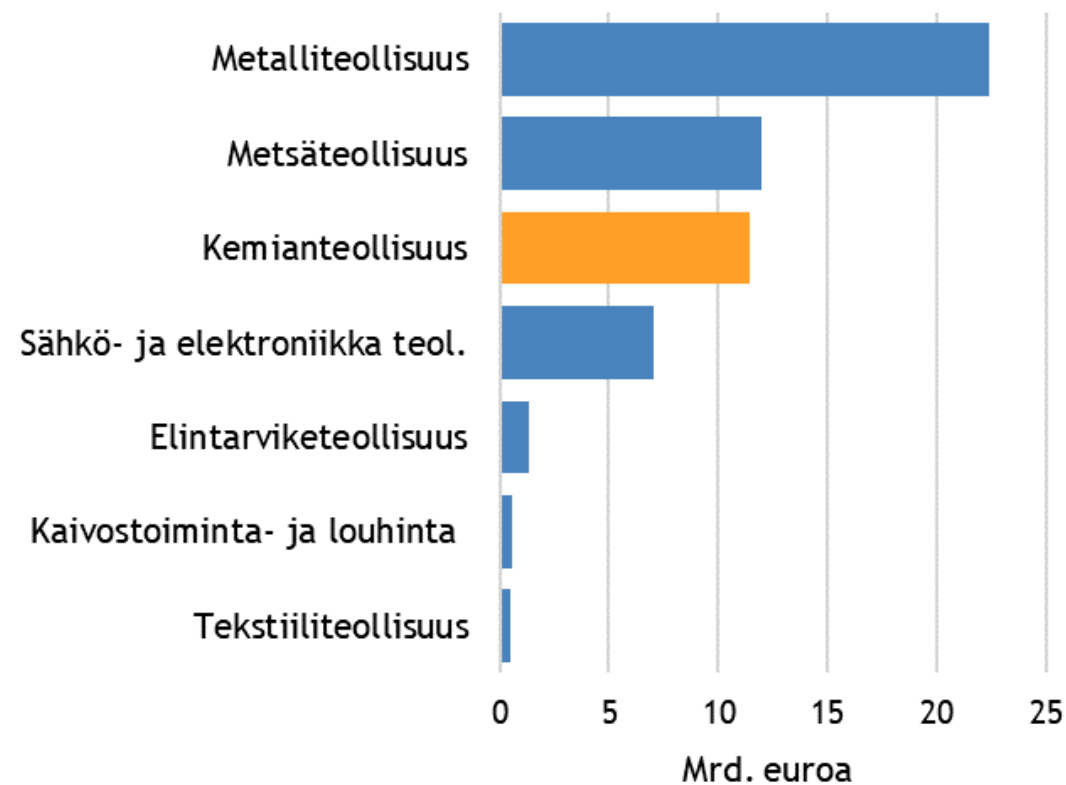
Vuonna 2020
Kemianteollisuuden
kiinteät investoinnit
680 miljoonaa ja
T&K investoinnit 420
miljoonaa

Kemianteollisuuden investoinnit ja vienti huomattavia

Investoinnit vuodessa, ka. 2015-2020

Tavaravienti ulkomaille, ka. 2015-2021

Työmarkkinakatsaus Työehtosopimusneuvottelut - syksy 2022 Minna Etu-Seppälä

Kemianteollisuuden neuvottelemat työehtosopimukset

Kemianteollisuus neuvottelee yhteensä **16 toimialakohtaista** ja **3** talokohtaista työehtosopimusta

- Teollisuusliiton kanssa **10** työehtosopimusta
- Ammattiliitto Pro:n kanssa **5** työehtosopimusta
- YTN kanssa **yhden** ylempiä toimihenkilöitä koskevan työehtosopimuksen

Lisäksi sopimuksia neuvotellaan Paperiliiton, AKT:n ja Sähköliiton kanssa

Kemianteollisuuden sopimukset kattavat noin 45 000 henkilöä (jäsenet + yleissitovuus)

Isoimmat sopimusalat:

Työntekijät

- Kemian perusteollisuuden työehtosopimus
- Muovituoteteollisuuden ja kemian tuoteteollisuuden työehtosopimus
- Öljy-, maakaasu- ja petrokemian työehtosopimus
- Toimihenkilöt
 - Kemianalan toimihenkilösopimus
- Ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
- **Muita sopimusaloja mm.:**
 - Kumiteollisuus, kenkä- ja nahkateollisuus, lasikeraaminen teollisuus, jalometalliala, veneen rakennusteollisuus

Aikataulut ja neuvottelutilanne

- Neuvottelut ns. optiovuoden palkankorotuksista vuodelle 2023 päättyivät tuloksettomina syyskuun lopussa. Syynä liian suuret näkemyserot palkankorotusten tasosta.
- Nyt käydään täyttä työehtosopimusneuvottelukierrosta (tekstit + palkankorotukset)
 - Teollisuusliiton kanssa neuvotellaan kemianteollisuuden kattavimmista työehtosopimuksista (kemian perusteollisuus, muovituoteteollisuus ja kemian tuoteteollisuus sekä öljy-, maakaasu- ja petrokemian teollisuus)
 - Ammattiliitto Pron kanssa neuvotellaan kemianalan toimihenkilösopimuksesta sekä kemianteollisuuden lähialojen toimihenkilösopimuksista
 - Nämä kaikki sopimukset **päättyvät 31.12.2022**
- Ylempien toimihenkilöiden neuvottelut aloitetaan ennen joulua, **sopimus päättyy 31.1.2023**
- **Kemianteollisuuden neuvottelemista 19 työehtosopimuksista viimeinen päättyy 30.4.2023**

Neuvottelutilanne

- Tekstikysymysten neuvottelu vielä kesken, ei ole siirrytty vielä keskustelemaan palkankorotuksista
- Haetaan ratkaisua joulukuun aikana niin työntekijöiden kuin toimihenkilöiden osalta
- Toistaiseksi ei ole tiedossa työrauhahäiriöitä alalle
- Palkankorotuskeskustelusta tulee vaikea, siihen vaikuttaa mm.
 - Hintojen nousu niin kuluttajat kuin yritykset
 - Talouden kasvun hiipuminen 2023
 - Kuntapuolen kevään 2022 palkkaratkaisu
- Työehtosopimusosapuolilta vaaditaan malttia, ettei toisteta vuoden 2007 virheitä – työpaikka on paras ostovoiman tae!
- Yritysten pitää pystyä myös reagoimaan muutoksiin ripeästi – harjoiteltu jo koronapandemian aikana

Kiitos osallistujille

Jäsenpulssi, suhdanteet

Mika Aalto
Toimitusjohtaja

+358 50 438 9247

mika.aalto@kemianteollisuus.fi

@mika_aalto

Sampo Pehkonen
Johtava asiantuntija, tilastot ja kansantalous

+358 40 7634 700

sampo.pehkonen@kemianteollisuus.fi

@PehkonenSampo

Työmarkkina-asiat

Minna Etu-Seppälä
Johtaja, Työelämä

+358 40 778 0182

minna.etu-seppala@kemianteollisuus.fi

@etusemi